

Asia: VN/12528/2019

Lausuntopyyntö osallisuustyöryhmän vammaispalvelulainsäädännön uudistusta koskevista ehdotuksista

Lausunnonantajan tausta

1 Lausunnonantaja on

Jokin muu taho/henkilö

Mikä

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

Työryhmän ehdotukset kokonaisuutena

2. Voidaanko työryhmän ehdotuksilla vahvistaa vammaisten henkilöiden osallisuutta heitä koskevien palveluiden asiakasprosesseissa? (Raportin luku 2, s. 14-47)

Kyllä pääosin

Vapaamuotoiset perustelut

Mielestämme ehdotuksissa parannetaan vammaisten osallisuutta sekä huomioidaan paremmin heidän lähtökohtansa ja yksilölliset tarpeet palveluiden näkökulmasta. Omaisten parempi huomioiminen on myös tärkeää. Pidämme erityisen tärkeänä, että hankintalain soveltamisessa ilmenneisiin ongelmiin puututaan.

Siinä vaiheessa, kun lakiehdotuksia ruvetaan valmistelemaan, tulee myös ottaa huomioon asianomaisen viranomaisen tarvittava kouluttaminen, viranomaisten saumaton yhteistyö yms.

Otamme eduskuntaryhmänä tarkemmin kantaa, kun varsinainen lakiehdotus valmistuu.

3. Voidaanko työryhmän ehdotuksilla vahvistaa vammaisten henkilöiden oikeutta yksilöllisiin tarpeisiin perustuviin palveluihin? (s. 14-47)

Kyllä pääosin

Vapaamuotoiset perustelut

Katsomme, että ehdotuksissa otetaan hyvin huomioon vammaisen henkilön etu ja sitä kautta myös yksilölliset tarpeet. Myös läheisten ihmiset on otettu huomioon.

1 § 1 momentin 3 kohta

4. Kannatatteko ehdotettua muotoilua, jonka mukaan lain tarkoituksena olisi tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista? Rauenneessa hallituksen esityksessä käytettiin termiä itsenäinen suoriutuminen itsenäisen elämän sijaan. (s. 14)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Nyt esitettävä muotoilu on aiempaa muotoilua parempi ja kokonaisvaltaisempi.

1 § 1 momentin 4 kohta

5. Kannatatteko vammaisen henkilön edun lisäämistä palvelujen turvaamista koskevaan kohtaan? (s. 14)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Katsomme, että tämä lisäys on vammaisen henkilön oikeusturvan kannalta tärkeä.

1 §:n perustelut

6. Kannatatteko 1 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 19-27)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Perusteluihin on tullut tärkeitä lisäyksiä ja täsmennyksiä. Erityisesti osallisuus -käsitteen laajempi avaaminen on tärkeää.

3 §:n 3 momentti

7. Kannatatteko lisäysehdotusta, jonka mukaan vammaisella henkilöllä olisi oikeus käyttää hänelle soveltuvaa kommunikointikeinoa hänen osallisuutensa ja osallistumisensa tukemiseksi? (s. 15)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

- 8. Kannatatteko lisäsehdotusta, jonka mukaan vammaista henkilöä olisi tarvittaessa tuettava tiedon saannissa sekä oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa? (s. 15)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Pidämme tärkeänä, että vammaisen henkilön oma mielipide kuullaan aina kun se on mahdollista. Monille mielipiteen muodostaminen voi tuottaa vaikeuksia, mutta sen ei tulisi olla lähtökohtaisesti este, vaan tähän pitää saada tukea.

3 §:n perustelut

- 9. Kannatatteko 3 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.27-32)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Perusteluihin tulleet lisäykset ovat erittäin kannatettavia. Ne tukevat vammaisen henkilön yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista ja ylipäättänsä hänen etunsa huomioon ottamista.

4 § Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma

- 10. Työryhmä ei ehdottanut palvelutarpeen arviointia ja asiakassuunnitelmaa koskevaan pykälään muutosta. Oletteko samaa mieltä siitä, että muutosta ei tarvita (s. 15)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että sosiaalihuoltolaissa säädetään asiasta kattavasti. Toki asiaa on syytä arvioida vielä lainsäädäntömuutosta laadittaessa.

4 §:n perustelut

- 11. Kannatatteko 4 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 32-35).**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

5 § 1 momentti

12. **Kannatatteko ehdotusta siitä, että vammaisen henkilön palveluja koskevat päätökset olisi tehtävä toistaiseksi voimassa oleviksi tietyin edellytyksin? (s. 16)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Toistaiseksi voimassa olevat päätökset tuovat tarvittavaa pysyvyyttä sekä luotettavuutta hoidon jatkumisesta.

13. **Ovatko määräaikaisen päätöksen edellytykset, joiksi ehdotetaan henkilön omaa etua, yksilöllistä tilannetta tai palvelun luonnetta, määritelty tarkoituksenmukaisesti? (s. 16)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

5 § 2 momentti

14. **Kannatatteko ehdotusta siitä, että asiakkaan esittämästä avun ja tuen tarpeesta tai palvelun toteuttamistavasta voitaisiin poiketa vain perustellusta syystä, joka olisi kirjattava päätökseen? (s.16)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

5 § 3 ja 4 momentit

15. **Kannatatteko vammaisen henkilön perheen ja läheisten tukemista koskevia ehdotuksia? (s. 16)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Perheenjäseniä koskevat lisäykset ovat erittäin tärkeitä ja huomioivat kokonaisvaltaisesti koko perheen jaksamista.

16. **Kannatatteko 5 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.35-44)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Pidämme erityisen tärkeänä, että tällä hetkellä oleviin, palveluiden hankintoihin liittyviin epäkohtiin puututaan ja että palveluhankinnassa pyritään vammaisen edun mukaiseen ratkaisuun.

36 § Palvelutarpeen arviointi

17. **Kannatatteko palvelutarpeen arviointia koskevaan pykälään tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 17)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

18. **Kannatatteko 36 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.44-45)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

39 § 1 momentti

19. **Kannatatteko ehdotettua lisäystä, jonka mukaan asiakassuunnitelma olisi laadittava yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa omaisen, läheisen tai muun asiakkaan edustajan kanssa? (s. 18)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Pidämme tärkeänä omaisen tai muun läheisen/edustajan huomioimisen asiakassuunnitelman laadinnassa, koska heiltä voi tulla tärkeitä, asiakkaan etua edistäviä huomioita asiakassuunnitelman laadinnan kannalta.

39 § 2 momentti

20. **Kannatatteko ehdotettua lisäystä siitä, että asiakassuunnitelma sisältäisi asiakkaan ja tarvittaessa asiakkaan läheisen ehdotuksen palveluiden tuottamistavasta, jolla voidaan parhaiten vastata asiakkaan tarpeisiin? (s.18)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Mielestämme on tärkeä huomioida ja kuulla asiakkaan tai hänen läheisensä mielipide palvelun tuottamistavasta.

21. Kannatatteko ehdotusta, että pykälään lisättäisiin arvio asiakkaan vahvuuksista ja voimavaroista sekä toimintakyvystä? (s.18)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Nämä tiedot antavat tärkeää lisätietoa asiakkaan tarpeiden kartoittamisen näkökulmasta.

22. Kannatatteko ehdotettuja lisäyksiä asiakkaan läheisen näkemyksen huomioon ottamisesta asiakassuunnitelmaa laadittaessa? (s. 18)

Kyllä

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

39 §:n perustelut

23. Kannatatteko 39 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 45-46)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

Stenberg Johanna
Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä